

KULTURA I WARTOŚCI
ISSN 2299-7806
NR 13/ 2015
KOMUNIKATY
I SPRAWOZDANIA,
s. 201–204

**PRAKTYCZNE APLIKACJE FILOZOFII:
ANTROPOLOGIA FILOZOFICZNA,
AKSJOLOGIA, ETYKA**

Lublin, 26–27 marca 2015

Kamil Szymański

W dniach 26–27 marca 2015 w Lublinie, na Wydziale Filozofii i Socjologii odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa poświęcona praktycznemu zastosowaniu filozofii w życiu. Konferencja została zorganizowana przez Lubelskie Towarzystwo Naukowe (Wydział I Nauk Humanistycznych), przy współpracy Instytutu Filozofii UMCS.

Współczesne czasy pokazują, że możliwość praktycznego zastosowania wyników poszczególnych dyscyplin w działaniach praktycznych jest jednym z wyróżników, które decydują o pozycji tych dyscyplin wśród dominujących dziedzin nauki. Zarazem natura pojawiających się współcześnie problemów praktycznych – zarówno w wymiarze życia jednostkowego, jak i w kontekstach społecznych, cywilizacyjnych i międzykulturowych – jest taka, że częstokroć kryją się za nimi, jako ich podstawa, najogólniejsze rozstrzygnięcia filozoficzne. Zwłaszcza te formułowane w ramach filozoficznej antropologii, aksjologii i etyki. Te trzy dyscypliny oferują, kolejno, określone rozumienie człowieka, jego natury i potrzeb, określone rozumienie wartości i ich typologię oraz określone rozumienie tego, na czym polega dobro oraz w jaki sposób i w jakich działaniach powinno być ono urzeczywistniane.

Rozumienie ludzkiej natury oraz ludzkich wartości i powinności leży u podstaw konkretnych rozwiązań ustrojowych, polityki społecznej, pro-

KAMIL SZYMAŃSKI, magister europeistyki, doktorant na Wydziale Filozofii i Socjologii UMCS w Lublinie, Polska; adres do korespondencji: Instytut Filozofii UMCS, Pl. M. Curie-Skłodowskiej 4, 20-031 Lublin; e-mail: szym.kamil@gmail.com

gramów gospodarczych, strategii reklamowych czy wreszcie kreatywnych poszukiwań nowych form ludzkiego bycia w świecie. Nie można też przeoczyć wagi, jaką rozwiązania filozoficzne mają w stosunku do zachodniej tożsamości kulturowo-cywilizacyjnej. Popularność, jaką współcześnie uzyskały różne filozoficzne teorie pluralizmu cywilizacji jest tylko teoretycznym wyrazem uwydatniających się coraz wyraźniej różnic pomiędzy poszczególnymi kręgami kulturowymi i cywilizacjami, pokazujących się w konfliktach i rywalizacji cywilizacji.

W obrębie zachodnich społeczeństw demokratycznych rośnie rola nowoczesnej sfery publicznej, która z jednej jest stroną przestrzeni liberalnej demokracji, z drugiej zaś wymaga świadomej kreatywności oraz działań organizujących jej zadowalające funkcjonowanie. Ta sytuacja tworzy stale rosnące zapotrzebowanie na wyedukowanych kreatorów życia publicznego – klasę kreatywną, która podwyższałaby jakość form aktywności publicznej. Rozpoznawanie społecznych potrzeb, idei i wartości oraz ich komunikowanie jest zaś oparte również – choć nie tylko – na praktycznych aplikacjach filozoficznej antropologii i aksjologii.

Potrzeba nawiązywania do najogólniejszych rozwiązań z zakresu antropologii, aksjologii i etyki i innych dyscyplin filozoficznych jest także wymuszana przez wyzwania, jakie współczesnemu człowiekowi stawia zagrożone i modyfikowane przez technologię środowisko naturalne. Wyrazem tej potrzeby są choćby współczesne spory na temat tego, dlaczego w ogóle mamy być odpowiedzialni za przyszłe pokolenia oraz jak w ogóle ważyć racje, straty i korzyści pokoleń obecnych i przyszłych. Ale najbardziej konkretnym i najbardziej niekwestionowanym typem aplikacji rozstrzygnięć filozoficznych do rozwiązywania dylematów praktycznych są tzw. etyki stosowane, do których m.in. należy etyka medyczna, etyka biznesu czy etyki zawodowe.

Wszystkie zarysowane wyżej poziomy złożyły się na ogólny problem praktycznych aplikacji filozofii.

Problematyka konferencji była zgrupowana wokół kilku podstawowych zagadnień.

1) Na czym w ogóle polega praktyczność filozofii; jak rozumieć tę praktyczność w odniesieniu do poszczególnych działów filozofii, zwłaszcza antropologii, aksjologii i etyki, ale też innych dyscyplin, takich jak estetyka czy filozofia społeczna; jak rozumieć relację między praktycznością filozofii a możliwością jej aplikacji do życia jednostkowego i społecznego; jakie przemiany w rozumieniu praktycznego charakteru filozofii i jej dyscyplin dokonywały się w historii.

2) Aplikacje filozofii w kontekście rozwiązań formułowanych w obliczu ogólnych wyzwań współczesnego świata, takich jak liberalizacja form życia i przemiany w zakresie jego „stylu”, przyspieszający postęp naukowo-technologiczny, rewolucja informatyczna, nowe formy indywidualnej i społecznej komunikacji, przekształcenia demograficzne, rozwój kultury masowej, rywalizacja cywilizacji, globalizacja i glokalizacja, zagrożenie terroryzmem, odradzający się fanatyzm i tendencje imperialne w polityce.

3) Praktyczne aplikacje filozofii w zakresie kształtowania nowoczesnego społeczeństwa obywatelskiego, którego członkowie nie są tylko pasywnymi elementami sfery publicznej, lecz chcą być również jej aktywnymi i kreatywnymi podmiotami, komunikującymi się w skutecznych i jednocześnie adekwatnych wobec przyjmowanych postaw formach komunikacji.

4) Koncepcje wartości (moralnych, osobowościowych, estetycznych i innych) a działanie i jego mechanizmy.

W skład komitetu organizacyjnego konferencji weszli: dr hab. Honorata Jakuszko prof. nadzw. UMCS, dr hab. Leszek Kopciuch (przewodniczący) oraz mgr Kamil Szymański (sekretarz). W konferencji wzięli udział przedstawiciele kilkunastu polskich ośrodków naukowych.

Pierwszego dnia konferencji obrady toczyły się w ramach dwóch sesji ogólnych oraz dwóch grup sekcyjnych. Zaprezentowano następujące referaty: dr hab. Andrzej Niemczuk, UMCS, *Kolista struktura praktyki*; dr hab. Joanna Dudek prof. nadzw., UZ, *Normatywne funkcje etosu uczonego na przykładzie analizy pojęcia „zaangażowanie”*; dr hab. Leszek Kopciuch, UMCS, *Filozofia praktyki czy filozofa praktyczna?*; dr hab. Magdalena Żardecka-Nowak prof. nadzw., URz, *Sprawiedliwość i dobro – praktyczne aplikacje idei filozoficznych*; dr hab. Witold M. Nowak prof. nadzw., URz, *Dobro i wzory osobowe*; dr hab. Tomasz Stefaniuk, UMCS, *„Nowy” stoicyzm w Polsce. Odrodzenie filozofii praktycznej czy iluzja?*; dr hab. Joanna Mysona-Byrska, UP JP II, *Wartości świata konsumpcji a hierarchia wartości młodych ludzi w Polsce i na Słowacji*; dr Magdalena M. Baran, kwartalnik „Liberté!”, Fundacja „Kultura Liberalna”, *Etyka poszerzonego pojedynku a współczesna praktyka wojenna*; dr Jadwiga Błahut-Prusik, UWM, *Bezpieczeństwo w globalnym społeczeństwie ryzyka*; dr Cezary Kalita, UPH w Siedlcach, *Konsekwencje czasu – ile „żyć” ma człowiek?*; dr Jacek Frydrych, KUL, *Rola kompetencji moralnych w pracy nauczyciela*; dr Liliana Tomaszewska, PWSZ w Płocku, *Etyka w szkole – komunikat z badań*; dr Agnieszka Biegalska, UWM, *O lęku, czyli jak się nie bać?*; dr Tomasz Kąkol, UG, *Śmierć ludzkiej zygoty i jej starszych koleżanek. O wybranych przesądach*.

dzeniach we współczesnej bioetyce prenatalnej; mgr Kamil Szymański, UMCS, *Pytanie o sens postępu technologicznego. Zagrożenia ze strony rozwoju technologii*; mgr Kamil Cekiera, UW, *Czy nauka może odpowiadać na pytania etyczne? Pomiędzy filo-zofią a naukami szczegółowymi*; mgr Tatiana Krawczyńska-Zaucha, UP JP II, *Zastosowanie metody Sokratejskiej w nowoczesnym zarządzaniu – rzeczywistość czy iluzja?*; mgr Agnieszka Janas, UP JP II, *Pragmatyzm etyczny społeczeństwa nowego kapitalizmu w ujęciu Richarda Sennetta*; mgr Jakub Zawila-Niedźwiecki, UW, *Od filozofii do ochrony zdrowia publicznego – o postawach antyszczepionkowych*; mgr Paulina Biegaj, UJ, *Jak być sobą? Rozwiązanie paradoksu „złego” dobrego człowieka w dwupoziomowej antropologii i etyce św. Tomasza z Akwinu*; mgr Filip Bardziński, UAM, *Czy XXI wiek potrzebuje kategorii natury ludzkiej? Praktyczne konteksty antropologii Roberta Spaemanna*; ks. mgr Przemysław Bukowski, UP JPII, *Zgoda między antynomiami – propozycja antropologii „zakorzenienia i emancypacji” w ujęciu Chantal Delsol*; mgr Jolanta Sawicka, UW, *O praktycznej stronie filozofii w życiu codziennym i politycznym*

Drugiego dnia odbyły się dwie sesje ogólne. Wygłoszone zostały następujące wystąpienia: prof. dr hab. Maria Szyszkowska, UW, *Filozofia codzienności*; dr hab. Jacek Breczko, UM w Białymstoku, *Spółczesność obywatelskie a tolerancja*; dr Marek Bosak, URz, *Filozofia jako emancypacja*; dr hab. Jolanta Zdybel, UMCS, *Klasa kreatywna a problem działania w „godziwym celu”*; dr Anna Ziółkowska-Juś, UAM, *Teoria estetyczna wobec wyzwań współczesnych praktyk artystycznych*; mgr Kamila Kruszyńska, UW, *Edukacja jako rewolucja według Fernando Savatera*.

Teksty artykułów, przygotowane na podstawie wygłoszonych referatów, zostaną opublikowane do końca 2015 roku w monografii pokonferencyjnej.

Information about Author:

KAMIL SZYMAŃSKI, european studies major, doctoral student in the Department of Philosophy and Sociology, Maria Curie-Skłodowska University in Lublin, Poland; address for correspondence: Pl. Marii Curie-Skłodowskiej 4, PL 20-031 Lublin. E-mail: szym.kamil@gmail.com

